

ĆWICZENIE 10

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

NA CZYM POLEGA GLOBALIZACJA?

Celem ćwiczenia jest pokazanie konkretnych przykładów postępującej globalizacji, na podstawie których uczniowie będą mogli samodzielnie wyciągnąć wnioski dotyczące tego, jak funkcjonuje współczesny świat oraz określić przyczyny takiego stanu rzeczy.

S-62
CZĘŚĆ OPISOWA

Realizowany zapis podstawy programowej:

23. Problemy współczesnego świata. (...)

1. Uczeń porównuje sytuację w krajach Południa i Północy i wyjaśnia na przykładach, na czym polega ich współzależność.
3. Uczeń wyjaśnia, odwołując się do przykładów, na czym polega globalizacja w sferze kultury, gospodarki i polityki, ocenia jej skutki.

Cel:

Uczeń/uczennica:

- ➔ wymienia kilka przykładów współzależności między krajami Północy i Południa,
- ➔ wyjaśnia, jakie są przejawy globalizacji i czynniki, które ją umożliwiają.

Przebieg ćwiczenia

1. Rozdaj wszystkim uczniom i uczennicom schemat *Światowe więzi* wraz z dwiema częściami materiału pomocniczego *Wieści z kraju i ze świata*. Zadaniem uczniów i uczennic jest zapoznanie się z *Wieściami z kraju i ze świata*, a następnie uzupełnienie (samodzielnie lub w parach) kolejnych węzłów schematu **nazwami państw**, których dotyczą kolejne wiadomości (Polska, Belgia, Demokratyczna Republika Konga, Chiny, Bangladesz, USA, Irak, Brazylia, Indie, Wielka Brytania, Japonia, Francja, Tunezja). Relacje między poszczególnymi krajami również powinny zostać **skrótowo opisane** na „sznurze” łączącym „węzły” (np. handel międzynarodowy). Jeśli ćwiczenie wykonywane jest w parach, materiał pomocniczy należy podzielić między dwie osoby, które następnie przedstawią go sobie i wspólnie uzupełnią odpowiednie pola schematu.
2. Jeśli samodzielne nazwanie relacji łączących dwa kraje sprawi uczniom i uczennicom trudność, możesz wypisać na tablicy terminy, z których uczniowie i uczennice będą korzystać podczas uzupełniania: wspólna polityka międzynarodowa, międzynarodowe interwencje militarne, wsparcie polityczne, wsparcie rozwoju byłych kolonii, eksport surowców naturalnych, handel międzynarodowy, migracje za pracą, zmiany klimatu, wpływy kulturalne, turystyka międzynarodowa.

3. Pozwól uczniom i uczennicom uzupełnić schemat o kolejne państwa i relacje je wiążące, w oparciu o wiedzę, zdobytą z innych źródeł. Podsumuj tę część stwierdzeniem, że zależności, które łączą poszczególne kraje na świecie, jest coraz więcej, a ten postępujący proces zacieśniania się więzów/relacji pomiędzy różnymi regionami świata nazywamy **globalizacją**.
4. Kluczową częścią tego ćwiczenia jest dyskusja podsumowująca na forum, która dotyczy będzie funkcjonowania współczesnego świata. Możesz zacząć od polecenia, by uczniowie i uczennice porozmawiali w parach o przyczynach takich współczesnych zjawisk jak globalizacja. Zbierając odpowiedzi na forum, upewnij się, że pojawiły się pojęcia: szybki przepływ informacji, malejące koszty transportu, postęp techniczny, współpraca polityczna pomiędzy państwami. Pytania pomocnicze możesz konstruować w oparciu o wiadomości z materiału pomocniczego, np.: Co spowodowało fascynację Japończyków Paryżem? Co pozwoliło na nawiązanie relacji między Brazylią a Indiami? Dlaczego można produkować i sprzedawać ubrania z zyskiem daleko poza granicami kraju?
5. W podsumowaniu ćwiczenia poproś uczniów i uczennice o indywidualne uzupełnienie dwóch zdań, z których jedno będzie mówiło o zaletach globalizacji („Dzięki globalizacji możliwe jest ..., w wyniku czego ...”), a drugie o wadach („Przez globalizację dochodzi do ..., w wyniku czego...”).

S-63

CZĘŚĆ OPISOWA

MATERIAŁ POMOCNICZY

„Wieści z kraju i ze świata”

Polscy europosłowie jeżdżą po UE

Od 2004 roku polscy europosłowie regularnie przemierzają trasę do Brukseli i z powrotem. Mimo rozwoju nowych technologii komunikacyjnych osobiste uczestnictwo w obradach europarlamentu to wciąż podstawa. W trakcie tych spotkań decydują się sprawy wspólnej polityki Unii Europejskiej.

Jak Belgia uczyni zadość?

Po latach funkcjonowania jako kolonia belgijska i latach destabilizacji sceny politycznej już po odzyskaniu niezależności w 1960 roku, Demokratyczna Republika Konga staje na własnych nogach. Mniej konfliktów pozwala na edukację większej liczby dzieci. Większy odsetek osób z wyższym wykształceniem (93 000 studentów w 1996 r. w porównaniu z 16 osobami w 1960 r.) gwarantuje lepszy potencjał dla rozwiązywania konfliktów. Wielu studentów skorzysta z wyjazdów stypendialnych na uniwersytety europejskie, w tym do Belgii¹.

Do kogo należy bogactwo DRK?

Mieszkańcy Demokratycznej Republiki Konga należą do najbiedniejszych na świecie², choć ich kraj uznawany jest za najbogatszy w zasoby. Szacowana wartość tamtejszych złóż surowców naturalnych sięga 24 trylionów dolarów. W kopalniach kongijskich, rozwijanych dzięki inwestycjom chińskich przedsiębiorstw, wydobywa się m.in. kobalt, używany do produkcji telefonów komórkowych.

Emisje CO₂ made in China

Prężny rozwój przemysłu chińskiego i produkcji na potrzeby rynków zachodnich możliwy jest dzięki stale wzrastającemu zużyciu energii. Uzyskuje się ją głównie w procesie spalania paliw kopalnych, w wyniku czego Chiny stały się światowym liderem w emisji dwutlenku węgla do atmosfery³. CO₂ przyczynia się do postępujących zmian klimatu, które objawiają się m.in. niespotykanymi wcześniej na taką skalę powodziami w Bangladeszu.

Moda prosto z Bangladeszu

Nim najmodniejsze spódnice i koszule trafią na amerykański rynek, przemierzają tysiące kilometrów statkami, które opuszczają porty Bangladeszu dużo wcześniej, wyprzedzając światowe trendy o miesiące. Eksport produktów tekstylnych jest największym źródłem dochodu tego państwa⁴. Ta gałąź gospodarki daje pracę ponad trzem milionom ludzi, z czego 90% stanowią kobiety.

Świat pod skrzydłami USA

Najbogatsze gospodarki świata, oprócz czerpania zysków z międzynarodowych interesów, deklarują również odpowiedzialność za losy i bezpieczeństwo świata. Tak motywowana była m.in. amerykańska interwencja w Iraku. USA wykorzystuje potencjał potęgi gospodarczej do szerzenia demokracji, w krajach o odmiennej kulturze i wartości – nawet przy użyciu siły.

Irak na kropli ropy

Religia i filozofia życia mogą różnić świat zachodni i islam. Kultury te wyznają jednak przynajmniej jedną wspólną wartość – ropę naftową. Nie wszystkie kraje mają jej złoża. Niektóre świadomie szukają alternatywnych źródeł energii, by zaspokoić głód energetyczny w momencie wyczerpania się zasobów ropy. Brazylia widzi przyszłość w uprawie roślin do produkcji biopaliw (np. trzciny cukrowej). Pod ich uprawę wycina lasy Puszczy Amazońskiej.

S – 64

KARTA PRACY

¹ <http://education.stateuniversity.com/pages/358/Democratic-Congo-HISTORY-BACKGROUND.html>

² [http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_future_GDP_\(PPP\)_per_capita_estimates](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_future_GDP_(PPP)_per_capita_estimates)

³ <http://www.pbl.nl/en/dossiers/Climatechange/moreinfo/Chinanowno1inCO2emissionsUSAinsecondposition>

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Bangladesh_textile_industry

„Tu międzynarodowa – proszę rozmawiać”

Współpraca międzynarodowa rozwija się nie tylko na linii Północ – Południe. Umowy handlowe łączące Brazylię i Indie są przykładem wsparcia ekonomicznego, jakiego dostarczają sobie nawzajem państwa Południa⁵. Oprócz preferencyjnych cen biletów dla handlowców, w krajach Ameryki Południowej tworzone są centrale telefoniczne obsługujące klientów firm, które swoje siedziby mają na drugiej półkuli.

Oświecone Indie

Jedna szósta ludności świata to Hindusi (jest ich ponad 1,21 miliarda). Zamieszkują nie tylko teren Indii, lecz także tworzą liczne diaspory rozsiane po całym świecie⁶. Najczęstszym kierunkiem ich migracji są kraje anglosaskie – w tym Wielka Brytania – gdzie zasilają m.in. szeregi młodej, wykwalifikowanej kadry przemysłu IT.

Sushi mnie!

Moda na sushi poza Japonią rozpoczęła się co prawda w Stanach Zjednoczonych, ale to Brytyjczycy oszaleli na punkcie tego dania. Włączyli je wręcz do kanonu wystawnego fast foodu. W odpowiedzi na to Japończycy postanowili otworzyć w Wielkiej Brytanii pierwszą Akademię Sushi⁷. Wszystko w imię dobrego smaku i poszanowania tradycji, które zostały wyraźnie nadwątlone wraz z upowszechnieniem się tej potrawy na Wyspach.

Japończyk w Paryżu

Tak jak sushi lubiane jest w Wielkiej Brytanii, tak Japończycy fascynują się Europą. Głównym kierunkiem ich turystycznych wypraw jest Francja⁸. Wybory wakacyjnego kierunku podróży nie są podyktowane tylko i wyłącznie chęcią poznania prawdziwego oblicza Paryża. Dużą rolę w promocji tego typu wycieczek odgrywają reklamy, które kreują wyidealizowany wizerunek stolicy Francji w japońskich mediach.

Pieniądze, które podróżują

Życie tunezyjskich imigrantów we Francji nie jest łatwe. Pomimo trudności w znalezieniu pracy, coraz więcej emigrantów z Afryki Północnej osiedla się w tym kraju. Po zaspokojeniu podstawowych potrzeb, resztę zarobionych pieniędzy przesyłają transferami międzynarodowymi swoim rodzinom. Dzięki temu wsparciu są w stanie zapewnić byt swoim bliskim, pomimo szalejącego w Tunezji bezrobocia⁹.

Solidarni z Tunezją

Rewolucyjne poruszenie arabskiej Wiosny Ludów, zapoczątkowanej w Tunezji, odbiło się szerokim echem na świecie. Wieści o nim dotarły również do Polski. Polska nie zadeklarowała militarnej pomocy dla tej oddolnej rewolucji. Tunis odwiedzili jednak polscy politycy, w tym Lech Wałęsa, który dostrzegł podobieństwo sytuacji Tunezji do Polski przed 1989 rokiem¹⁰.

⁵ <http://www.postwesternworld.com/2011/03/23/global-insider-brazil-india-relations/>

⁶ <http://www.migrationinformation.org/Profiles/display.cfm?ID=745>

⁷ <http://ibnlive.in.com/news/japanese-chefs-to-open-sushi-school-in-uk/138628-19.html>

⁸ <http://www.tourism.jp/english/statistics/outbound.php>

⁹ <http://english.aljazeera.net/programmes/insidestory/2011/01/20111284456674224.html>

¹⁰ http://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/508954,walesa_z_wizyta_w_tunezji_polska_prezydencja_w_ue_bedzie_wspierac_demokratyczne_przemiany.html

SCHEMAT „ŚWIATOWE WIĘZI”

